

СЛОВО

в деня на паметта на преп. Серафим Саровски

За снизходителното отношение към недостатъците на нашите ближни

Произнесено в руската църква "Св. Николай", гр. София, 2/15.1.1947 г.

Понасяйте един другиму теготите, й така изпълнете закона Христов. (Гал. 6:2)

ЕТО думите на великия апостол, които чухме днес, мои възлюбени в Христа чеда, на апостолското четиво по време на Божествената литургия. С тези думи светата Църква ни призовава към истинска, съвършена любов към нашите ближни.

Тази любов се изразява в това - взаимно и снизходително да понасяме теготите, т.е. недостатъците на нашите ближни. Като обяснява тези думи на Апостола, блажени Августин казва, че нищо не ни издига така високо в Божиите очи, както снизходителното ни отнасяне към недостатъците на ближните.

За съжаление в нашите взаимни отношения се наблюдава точно обратното явление: не любов един към друг, а жестокост, не снизходително, а осъдително отношение към недостатъците на ближните. Осъждането е най-любима тема на всички наши разговори, при това то нерядко се съпровожда от клевета и чувство на злорадство.

Как трябва винаги да помним думите на великия пастир на руската земя о. Йоан Кронщадски! Веднъж някой хулел в негово присъствие един познат нему човек. "Наистина ли е така?", попитал великият пастир своя събеседник. - "Наистина", отговорил онзи. - "В такъв случай, казал о. Йоан, да не говорим за греховете на ближните си. Достатъчно собствени грехове имаме. И ако сравним нашите грехове с греховете на онези, които осъждаме, то може би собствената ни греховност ще надмине тяхната."

Също така деликатно и внимателно се отнасял към душите на своите ближни и великият старец от Оптиния монастир о. йеросхимонах Амвросий. Когато през 1910 г. бях в Оптина, една от най-преданите и любими ученички на именития старец, монахиня Мария, ми каза, че от всички Божии угодници най-велики са трима -св. Николай, св. Серафим Саровски и о. Амвросий Оптиински. На въпроса ми: защо към най-великите светии причислява само споменатите от нея, монахинята отговори:

"Защото те са се отличавали с най-голяма любов към ближните, която се е проявявала в снизходителното им отношение към недостатъците на хората".

Но с такава снизходителност се е отличавал и Воронежкият архиепископ Антоний, духовно близък на св. Серафим Саровски. По архипастирски дълг му се налагало да изобличава пороците на своите ближни, които идвали при него. Но архиепископ Антоний правел това така, че изобличаваният не чувствувал веднага разобличението и мислел, че то се отнася за някой друг. И едва по-късно думите на праведния и прозорлив светител, като примесени с благодатна сол, проявявали своята божествена сила. Изобличаваният от архиепископ Антоний постепенно се убеждавал, че макар владиката да започвал своето изобличение отдалече, то се отнасяло лично за неговите недостатъци. Често пъти светителят придружавал назидателното си наставление с извинение: "Може би, казал той на изобличавания, съм Ви огорчил или съм Ви обидил със своите думи, затова Ви моля да ми простите заради Христа".

Но особено се отличавал с такова снизходително отношение към недостатъците на ближните преп. Серафим Саровски, чиято памет Църквата празнува днес. Каква огромна любов проявявал той към хората, се вижда от обноските му с тези, които идвали при него като при дръзновен молитвеник и утешител в скърбите. Той се кланял доземи на грешни хора, нерядко целувал ръце и на миряните и ги наричал своя радост.

Дори към явно порочни лица преп. Серафим се отнасял с изумителна по снизхождението си любов, като увещавал и другите да се отнасят така към хората. Веднъж един син довел при него майка си, която много пиела. Синът започвал да се оплаква на преп. Серафим, че майка му изцяло се е предала на този порок. Но великият Божий угодник закрил устата му с ръка и строго казал: "Не бива децата да изобличават недостатъците на своите родители, защото това е много голям грях". След това заповядал на нещастната жена да отвори уста и три пъти духнал в нея. От този момент : напълно се изцелила от пиянството.

Днес светата Руска Църква възпоменава праведната кончина на преп. Серафим. Дивна и дълбоко поучителна е за нас тази кончина. В навечерието и св. Серафим отишъл на ранната литургия. Пред всяка икона

той запалил свещ, от всеки монах поискал прошка, а след като се причастил, отишъл при игумена и дълго разговарял с него. За какво беседвал св. Серафим с игумена? Оказало се, че преди неговата смърт целият му ум и сърце били изпълнени с грижа за спасението на помладшите братя от манастира, на младите послушници. Той умолявал игумена да се отнася снизходително, по майчински, към техните недостатъци и дори към техните падения. В своята любов към ближните преп. Серафим се уподобил на Самия Спасител, Който не осъдил падналата жена, хваната от фарисеите в прелюбодеяние и доведена при Него на съд.

За тази велика негова любов Господ изпратил на Саровския праведник дивна кончина. Когато се върнал в килията си след беседата с о. игумена, преп. Серафим цял ден пеел победни пасхални песни. Радостното пение продължило и след полунощ. После великият Божий угодник замлъкнал. Той застанал на колене пред любимата си икона на Божията Майка "Умиление", сложил кръстообразно ръце на гърди и така се представил пред Господа. Може да се предполага, че преп. Серафим починал около 3 часа през нощта, защото по това време той се явил на архиепископ Антоний Воронежки и му известил за своята кончина. В същия час праведният игумен на Глинската обител, о. йеромонах Филарет, излизайки от църква след утрента, бил поразен от необикновено сияние на небето и видял как ангели възнасят душата на преп. Серафим към престола на Света Троица.

Да ни помогне Господ и на нас, мои възлюбени в Христа чеда, да придобием такава велика любов към ближните, такава снизходителност към техните недостатъци. Както свидетелствува св. ап. Павел, с достигането на тази любов ние ще изпълним целия закон Христов, всички спасителни Божии заповеди. Тогава Господ ще изпрати и на нас дивна, мирна християнска кончина. И когато преминаваме през въздушните митарства, ангели ще оградят душите ни от бесовете и ще ни въдворят в небесните селения за вечно райско блаженство, с което да ни удостои Господ заради великото застъпничество и молитвите на преп. Серафим Саровски чудотворец. Амин.